

Блінова Ганна Олександрівна,
доцент кафедри адміністративного права,
процесу та адміністративної діяльності
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ,
доктор юридичних наук, доцент

ВИКОРИСТАННЯ ДЕРЖАВНИХ ЕЛЕКТРОННИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ РЕСУРСІВ В ПРЕВЕНТИВНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДРОЗДІЛІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ

Однією із ключових особливостей Закону України «Про Національну поліцію» стало закріплення пріоритету превентивного характеру діяльності Національної поліції. Відповідно до ст. 2 цього Закону України, більшість завдань поліції пов'язані із виконанням превентивної функції, а саме 1) забезпечення публічної безпеки і порядку; 2) охорони прав і свобод людини, а також інтересів суспільства і держави; 3) протидії злочинності; 4) надання в межах, визначених законом, послуг з допомоги особам, які з особистих, економічних, соціальних причин або внаслідок надзвичайних ситуацій потребують такої допомоги [7].

Превентивна діяльність здійснюється поліцейськими в процесі профілактики та запобігання вчиненню правопорушень, в ході реалізації профілактичного контролю стосовно додержанням вимог законів та інших нормативно-правових актів щодо дітей, забезпечення безпеки дорожнього руху, охорони прав і свобод людини, інтересів суспільства й держави, протидії злочинності, організації роботи дозвільної системи, запобігання та припинення насильства в сім'ї тощо. Перелік превентивних заходів поліції на цьому не обмежується, він є доволі невичерпним та необмеженим. Важливу роль при реалізації превентивних заходів працівниками поліції відіграє їх якісне інформаційне забезпечення.

Досить ґрунтовно зміст та особливості превентивних заходів визначаються у наукових працях таких дослідників Бандурка О.М., Безпалова О.І., Джафарова О.І., Матвійчук В.К., Хар І.О. та інші. Всі вони сходяться на тому, що превентивні заходи, насамперед, сприяють взаємодії Національної поліції з іншими суб'єктами через обмін інформацією.

Наприклад, такий превентивний захід як опитування особи – це засіб спілкування поліцейського з громадянином, під час якого працівником поліції досягається мета, щодо отримання інформації від особи, що опитується, про скоєнні кримінальні та адміністративні правопорушення або такі, що мають бути вчиненні, про осіб причетних до їх вчинення та про інші події, що мають значення для підтримання публічного порядку і громадської безпеки або такі, що належать до сфери діяльності поліцейських служб. При цьому, надання особою інформації є добровільним. Особа може відмовитися від надання інформації [1, с.15; 3, с. 60]. І тоді працівникам поліції необхідно звертатись до електронних джерел інформації.

Лакійчук Я.О. наголошує на тому, що превенція включає в себе реалізацію дій інформаційно-аналітичного характеру. Вони притаманні окремій частині роботи Національної поліції, через що їх можна розглядати як окремий вид превентивних заходів. Зокрема, інформаційно-аналітичні заходи передбачають: 1) формування баз (банків) даних, що входять до єдиної інформаційної системи Міністерства внутрішніх справ України; 2) використання баз (банків) даних Міністерства внутрішніх справ України та інших органів державної влади; 3) здійснення інформаційно-пошукової та інформаційно-аналітичної роботи; 4) здійснення інформаційної взаємодії з іншими органами державної влади України, органами правопорядку іноземних держав та міжнародними організаціями. До того ж, поліція може створювати власні бази даних,

необхідні для забезпечення щоденної діяльності органів (закладів, установ) поліції у сфері трудових, фінансових, управлінських відносин, відносин документообігу, а також міжвідомчі інформаційно-аналітичні системи, необхідні для виконання покладених на неї повноважень [6; 3, с. 71-72].

Поліція в рамках інформаційно-аналітичної діяльності формує бази (банки) даних, що входять до єдиної інформаційної системи Міністерства внутрішніх справ України. Єдина інформаційна система Міністерства внутрішніх справ – багатофункціональна інтегрована автоматизована система, що безпосередньо забезпечує реалізацію функцій її суб'єктів, інформаційну підтримку та супроводження їх діяльності і становить сукупність взаємозв'язаних функціональних підсистем, програмно-інформаційних комплексів, програмно-технічних та технічних засобів телекомунікації, які забезпечують логічне поєднання визначених інформаційних ресурсів, обробку та захист інформації, внутрішню та зовнішню інформаційну взаємодію. Перелік пріоритетних інформаційних ресурсів єдиної інформаційної системи Міністерства внутрішніх справ України включає: Єдиний державний реєстр транспортних засобів, Реєстр адміністративних правопорушень у сфері безпеки дорожнього руху та інші. Функціональними підсистемами єдиної інформаційної системи МВС є: національна система біометричної верифікації та ідентифікації громадян України, іноземців та осіб без громадянства; Інформаційний портал Національної поліції України; Єдиний державний реєстр транспортних засобів; Реєстр адміністративних правопорушень у сфері безпеки дорожнього руху; система фіксації адміністративних правопорушень у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху в автоматичному режимі; система екстреної допомоги населенню за єдиним телефонним номером 112; інтегрована міжвідомча інформаційно-

телекомунікаційна система щодо контролю осіб, транспортних засобів та вантажів, які перетинають державний кордон; інформаційно-телекомунікаційна система прикордонного контролю «Гарт-1»; інші системи, реєстри та бази (банки) даних, створені суб'єктами єдиної інформаційної системи МВС в межах реалізації владних повноважень. Суб'єктами єдиної інформаційної системи МВС є апарат МВС та його територіальні органи з надання сервісних послуг МВС, Національна гвардія, заклади, установи і підприємства, що належать до сфери управління МВС, центральні органи виконавчої влади, діяльність яких спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через Міністра внутрішніх справ, інші державні органи, які обробляють інформацію в єдиній інформаційній системі МВС для реалізації своїх повноважень. МВС здійснює організаційне забезпечення функціонування єдиної інформаційної системи МВС, а також визначає права і обов'язки персоналу служби та адміністратора єдиної інформаційної системи МВС.[5].

Водночас, працівникам поліції під час здійснення превентивної діяльності слід пам'ятати про можливість використання баз даних інших державних органів. Загалом, на сьогодні в Україні налічується понад 135 державних реєстрів, які знаходяться у власності більш ніж 40 державних органів влади.

Постановою Кабінету Міністрів України «Про деякі питання електронної взаємодії державних електронних інформаційних ресурсів» передбачено запровадження системи електронної взаємодії державних електронних інформаційних ресурсів відповідно до вимог ЄС [2]. Цей документ передбачає функціонування Національного реєстру електронних інформаційних ресурсів, до якого вже включені такі пріоритетні державні електронні інформаційні ресурси: Єдиний державний реєстр юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань, Державний реєстр речових

прав на нерухоме майно, Державний реєстр актів цивільного стану громадян, Єдиний реєстр довіреностей, Державний реєстр обтяжень рухомого майна, Державний земельний кадастр, Єдиний державний демографічний реєстр, Державний реєстр фізичних осіб - платників податків, Реєстр платників податку на додану вартість, Єдиний державний автоматизований реєстр осіб, які мають право на пільги, Єдина інформаційна система Міністерства внутрішніх справ, Єдиний державний реєстр Міністерства внутрішніх справ стосовно зареєстрованих транспортних засобів та їх власників, Державний реєстр загальнообов'язкового державного соціального страхування, Державний реєстр виборців, Єдиний державний реєстр судових рішень, Єдиний реєстр документів, що дають право на виконання підготовчих та будівельних робіт і засвідчують прийняття в експлуатацію закінчених будівництвом об'єктів, відомостей про повернення на доопрацювання, відмову у видачі, скасування та анулювання зазначених документів, Єдиний реєстр об'єктів державної власності, Електронна система охорони здоров'я, Єдина державна електронна база з питань освіти [4].

Вітчизняне законодавство України передбачає функціонування ще таких реєстрів як : Єдиний реєстр спеціальних бланків нотаріальних документів, Єдиний реєстр нотаріусів, Реєстр спеціальних бланків документів інформаційної системи Міністерства юстиції України, Спадковий реєстр, Єдиний державний реєстр осіб, які вчинили корупційні правопорушення, Єдиний державний реєстр осіб, щодо яких застосовано положення Закону України «Про очищення влади», Єдиний реєстр підприємств, щодо яких порушено провадження у справі про банкрутство, Єдиний реєстр арбітражних керуючих, Реєстр методик проведення судових експертиз, Державний реєстр атестованих судових експертів, Єдиний державний реєстр

нормативно-правових актів, Електронний реєстр апостилів, Єдиний реєстр заборон відчуження об'єктів нерухомого майна; Реєстр прав власності на нерухоме майно, Державний реєстр іпотек, Реєстр неприбуткових установ та організацій, Державний реєстр друкованих ЗМІ та інформаційних агентств як суб'єктів інформаційної діяльності, Єдиного державного реєстру про державну реєстрацію створення юридичної особи та її відокремленого підрозділу, відокремленого підрозділу іноземної неурядової організації, представництва, філії іноземної благодійної організації та інші реєстри.

Усі реєстри створені для накопичення, систематизації та полегшення використання відповідної інформації для задоволення інформаційних потреб органів публічної адміністрації, суспільства та громадян. Використовуючи доступні державні електронні інформаційні ресурси працівники поліції значно підвищують оперативність, якість та ефективність своєї превентивної діяльності.

Література:

1. Адміністративна діяльність Національної поліції: Навч. посібник / Кол. авт. ; кер. авт. кол. к.ю.н., засл. юрист України В.А. Глуховець. Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр.. справ, 2017. 248 с.

2. Деякі питання організації електронної взаємодії державних електронних інформаційних ресурсів: Постанова Кабінету Міністрів України від 10 травня 2018 р. № 357. Урядовий кур'єр від 30.05.2018 — № 100

3. Лакійчук Я.О. Адміністративно-правове забезпечення превентивної діяльності поліції. *Дис. на здобут. наук. ступ.* канд. юрид. наук за спеціальності 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право. Київ. 2019. URL: http://elar.naiu.kiev.ua/bitstream/123456789/14708/1/dis_Lakiichuk_ya.pdf

4. Положення про електронну взаємодію державних електронних інформаційних ресурсів: затверджено Постановою Кабінету Міністрів України від 8 вересня 2016 року №606. Урядовий кур'єр від 14.09.2016. № 172

5. Про затвердження Положення про єдину інформаційну систему Міністерства внутрішніх справ та переліку її пріоритетних інформаційних ресурсів: Постанова Кабінету Міністрів України від 14.11.2018 р. № 1024. Урядовий кур'єр. 2018. № 235.

6. Про затвердження Положення про Національну поліцію: постанова від 28.10.2015 №877. Офіційний вісник України. 2015. №89. ст.2971.

7. Про Національну поліцію: Закон України від 2 липня 2015 року № 580-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text>

Казначєєв Дмитро Георгійович,
доцент кафедри
тактико-спеціальної підготовки
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук, доцент

РЕАЛІЗАЦІЯ ПРЕВЕНТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ ЩОДО ЗАПОБІГАННЯ ВЧИНЕННЮ ДІТЬМИ ПРАВОПОРУШЕНЬ

Реалізація превентивної діяльності Національної поліції щодо запобігання правопорушень, вчинюваних дітьми відбувається за допомогою широкого комплексу форм та методів такої діяльності.

Працівники підрозділів превентивної діяльності Національної поліції України є представниками органів державної влади, тому їх рішення, в тому числі щодо застосування превентивних заходів відносно дітей, є